

Solidarita pracujících

OBČASNÍK

Odborového sdružení Čech, Moravy, Slezska
členské organizace Světové odborové federace

č. 2 | červen 2025

Pokračovatel naší práce – TIPO, nezávislého čtrnáctideníku OS ČMS, který vycházel v roce 1992 a OBČASNÍKU, který vycházel v letech 1993–2021.

„Bude-li se každý bát sám, budeme se bát všichni.“ Karel Heneš

Úvodní slovo šéfredaktora

Vážení odboráři, příznivci a přátelé,

dnešní Občasník je krom jiného věnováný 80. výročí vítězství nad fašismem a osvobození Československa, tedy dne, jenž přinesl našemu lidu mír. Je smutné, že 80 let po konci II. světové války je právě mír tak strašně křehký, tolik ohrožený militaristickými choutkami evropských i jiných vládnoucích garnitur. I v naší vlasti se vše podřizuje rozvoji válečného průmyslu, pokrytecky nazývaného „obránným“. Na tzv. „obránné výdaje“ v ČR padlo v roce 2024 cca 177 mld. Kč. Logická otázka: koho brání české stíhačky nad Islandem nebo nad Pobaltím? Kdo tam probíhá napadá malou zemi v srdci Evropy? Stejně tak je nutno se ptát: Co udělaly české vládnoucí (i některé tzv. opoziční) garnitury pro zastavení nesmyslné proxy války na Ukrajině? Komu z vás, kteří dočetli až sem, doopravdy prospěl rozvoj zbrojního průmyslu v ČR a šířeji v EU i jinde? Rušíme pohotovostní lůžka v nemocnicích, nemáme peníze na vzdělání, chybí léky. Nejsou peníze na léčení vzácných nemocí. Nejsou? Dokážete si spočítat, kolika dětem by se dalo uhradit léčení v plném rozpočtu, kdybychom si odpustili jednu stíhačku? A to jich budeme mít, zbytečných a krom bojechtivých generálů NATO nikomu neprospívajících, 24. Pod cizí vlajkou, ale platy pilotů jdou z našich **českých** kapes. Poslední kvalifikovaný odhad mluví o takto vyhozených 322 mld. korun. Pro představu: nová nemocnice v Liberci přijde na

2,5 mld. Na jeden slušný byt potřebujete 2,5 milion u. Jedno balení penicilinu, kterého je už delší dobu nedostatek a který ministerstvo zdravotnictví nedokáže zajistit v potřebném množství, stojí cca 120 korun. Ale „nejsou peníze, musíme plnit závazky vůči NATO“! Co s tím? Vypůjčím si (trochu pokrytecky, abych se chránil před blížícím se obviněním z propagace komunismu) slova *buržoazního* politika Jeremyho Corbyna, jež pronesl před několika lety v Praze: „Jsme-li vnímáni jen jako ochránci *statu quo*, jak můžeme čekat, že se lidé obrátí k nám, když vidí, že status quo selhal? Musíme představovat skutečnou změnu, a rozchod se selhávajícími elitními politiky a ekonomikami minulosti. Pokud budeme, plně věřím, že zásady solidarity, internacionalismu a socialismu, jež hlásáme (v té době byl šéfem britské Labour Party a snažil se do jejích stanov vrátit článek o nutnosti znárodnění, jenž nechal vyjmout v 90. letech Tony Blair) budou v srdci evropské politiky ve 21. století.“ Ve dnech, kdy Světová odborová federace oslaví 80 let od založení, tedy 3. a 4. října, proběhnou v ČR parlamentní volby. Třeba se Občasník dostal právě do rukou někoho, kdo ještě není rozhodnutý, koho - a potažmo zda vůbec - půjde volit. A donutí ho přinejmenším k zamyšlení. A já zopakuji pevnou víru, že se sejdeme v lepších časech.

Vladimír Sedláček, šéfredaktor

Nezapomněli jsme

V neděli 11. 5. od 14 hodin proběhl tradiční pietní akt na Památníku Slivice v obci Milín, okres Příbram. Zde ve dnech 11. a 12. května 1945 padly poslední výstřely 2. světové války v Evropě - parafráze: 2. světová válka začala inscenací přepadení vysílače v Gliwici a skončila na Slivici. Zde se uskupení německých vojsk a příslušníků gestapa chtělo probít do amerického zajetí. Partyzáni se jím postavili a zabránili jim v tom. Přesilu německých vojsk však rozdrtil až příchod Rudé armády. Pietní akt tradičně pořádal OV KSČM Příbram a Středočeský krajský výbor KSČM za účasti KSČ, Klubů Českého pohraničí,

(pokračování na str. 2)

Předseda OS ČMS Stanislav Grospič (zcela vlevo) klade spolu s ostatními květiny k památníku

Nezapomněli jsme

(dokončení ze str. 1)

Levicových klubů žen a Odborového sdružení Čech, Moravy, Slezska. Tento rok i za účasti kandidátů hnutí STAČILO!, do parlamentních voleb. Na pietním aktu za zvuků Pochodu padlých bojovníků byly položeny květiny delegace KV KSČM Středočeských OV KSČM, OS ČMS, KČP, LKŽ a jednotliví účastníci. Jana Bobošíková, šéfka hnutí STAČILO! ve Středočeském kraji, poslala svou zdravici, kterou přečetl kandidát do parlamentu Zdeněk Štefek. Dále s projevem vystoupil předseda KV KSČM a kandidát do parlamentu Jan Klán a předseda

OS ČMS Stanislav Grospič. Pietní akt moderovala a rovněž vystoupil předsedkyně OV KSČM Příbram Jiřina Humlová. Všichni vystupující jednoznačně odsoudili prepisování historie, upozadování a bagatelizování úlohy Sovětského svazu a Rudé armády. Odsoudili novodobý nástup fašismu, přípravy na válku. Všem padlým, kteří položili život za naši svobodu, byla vzdána úcta a vyjádřen dík. Na závěr zazněla česká a slovenská hymna a následovalo pěvecké vystoupení ukrajinského zpěváka.

OS ČMS

Berlínská akce

9. května uspořádali němečtí odboráři v Berlíně jednu z četných akcí k oslavě 80. výročí vítězství nad fašismem a konce II. světové války v Evropě. Za účasti odborářů ze sedmi evropských zemí (Česka, Francie, Itálie, Německo, Polsko, Rusko a Srbsko) prošel přibližně stoosmdesátičlenný průvod napříč Berlínem, cestou položil květiny ke třem památníkům vojáků Rudé armády padlých během bojů o Berlín, a zastavil se v Postupimi, kde byla podepsána kapitulace hitlerovského Německa, kde projevy a zpěvem dobových vojenských a proletářských písní uctil památku padlých v boji proti fašismu a připomněl důležitost i aktuálnost boje za celosvětový mír. Večer následovala krátká konference, věnovaná odborům a boji za důstojný život pracujících, jejich dětí a rodin, včetně těch, kteří odešli na zasloužený odpočinek a pobírají penzi – často bohužel a k ostudě vládnoucích buržoazních tříd sotva dostačující k přežití. (Zde si dovoluji podotknout, že penze není „milostivě“ podaná finanční dávka těm, kteří z nějakého důvodu již nepracují, ale pouhý výraz poděkování těm, kteří svými rukama vytvářeli materiální hodnoty, na nichž a z nichž žijeme, a jejichž hodnota mnohonásobně překročila jakoukoli sumu, která jim za tuto práci byla kdy vyplacena. Pozn. VS) Z faktů zde

Delegát OS ČMS Vladimír Sedláček (vlevo) spolu s italským a německým odborářem v čele průvodu. „Den 80 let od našeho osvobození, jenž si musíme sami bránit! Už nikdy fašismus a válku s úhlavním nepřítelem lidu!“

vyřčených naplno vyzněla potřeba třídně orientovaných odborů, jaké představuje Světová odborová federace, se silným argumentem pro její existenci a činnost, neboť německé odbory, většinově ovládané „umírněnou“ prokapitalistickou ETUC (evropská odnož Mezinárodní odborové konfederace) nebo nezávislé, za poslední dva roky nevyhrály ani jednu stávkou (!). **Vladimír Sedláček**

Pieta u jednoho z berlínských památníků Rudé armády.

Před zámekem v Postupimi.

„Zpívám zpěv míru“.

Odkaz pro dnešek prohlášení k 135 letům svátku práce

Slavný to májový den, svátek práce. V roce 1889 byl zakládajícím kongresem II. Internacionály v Paříži 1. máj označen za mezinárodní svátek práce. Původně na protest proti popravě nevinných dělnických předáků. Odborové hnutí v Evropě tehdy přijalo za svůj požadavek zkrácení pracovní doby. Na návrh předsedy Americké federace práce (AFL) S. Gomperse bylo pařížským kongresem rozhodnuto právě 1. máje organizovat velkou mezinárodní demonstraci tak, aby se konala ve všech zemích světa v jednom stanoveném dni, kdy dělníci, pracující budou požadovat zkrácení pracovní doby na 8 hodin. Tak Jak napsala Klára Zetkinová: „oněch osm hodin bylo považováno za splátku buržoazie na obrovský dluh, který dluží dělnické třídy“. Jejich zločinem byl požadavek osmihodinové pracovní doby a nekrácené mzdy za vykonanou práci.

Byla to odpověď na ohlas události z 1. května 1886 a následujících dní, kdy stávkovalo v Chicagu na tři sta tisíc dělníků za svá základní práva a zejména osmihodinový pracovní den bez ztráty na výši svých výdělků, tak v následující dny skončila tato stávka v pravdě dramaticky. Když následně 25. června roku 1893 byla v americkém Chicagu vytesána do monumentálního bronzového pomníku poslední slova Augusta Spiese: „Přijde doba, kdy bude naše mlčení mnohem mocnější než hlasy, které jste dnes zardousili!“ Následně o den později omilostnil nový guvernér státu Illinois zbylé tři odsouzence – Samuela Fieldena, Oscara Neebeho a Michaela Schwaba a vydal prohlášení svědčící o zmanipulovanosti soudního procesu z let 1886 až 1887. Život čtyřem popraveným z 11. listopadu 1887, Augustu Spiesovi, Albertu Parsonsovi, Adolphu Fisherovi a Gourgii Engelovi, to již nevrátilo a ani mladíčkému Louisi Linggovi, který den před popravou spáchal pomocí výbušniny ve své cele sebevraždu. Bylo rozhodnutí zakládajícího kongresu II. Internacionály Rozhodnutí jasnou odpovědí na otázku čím se Čím se tito anarchisté, jejichž jména se nesmazatelně zapsala do dějin dělnického hnutí, provinili?

U nás v Českých zemích byl tento svátek slaven již roku 1890 na Střeleckém ostrově v Praze. Na třicet pět tisíc lidí se jej účastnilo. Spisovatele Jan Neruda inspiroval k napsání slavného fejetonu. I V Čechách si však buržoazie vybrala svou daň vůči dělníkům. Stojí však za připomenutí skutečnost, že třikrát se v rozmezí necelého jednoho roku střílelo do horníků. Nejdříve v červnu 1889 v kladenském a slánském revíru, několik dní před 1. májem 1890 pak bylo zabito sedmáct horníků ostravsko-karvinského revíru v Ostravě a 22. května téhož roku bylo zastřeleno dvanáct a zraněno třicet horníků stříbrného a plzeňského revírů. Buržoazie byla důsledná, zrovna tak jako je buržoazie a její vláda důsledná v dnešní době.

Dnes se v České republice do dělníků nestřílí jinde ve světě ano. Věci, které nám připadaly donedávna

jako naprostá samozřejmost, se znovu a znovu stávají předmětem zájmů dělníků a ostatních pracujících. Pracující se znovu, povětšinou osamoceně či v nesmělých, ale nezbytně nutných, pokusech roztržitého dnešního odborového hnutí, se snaží bránit svá základní práva. **Brání osmihodinový pracovní den, který vůbec dnes není zcela jasnou záležitostí. Všechny vlády členských států a Evropská unie jako celek útočí na práva pracujících ve smyslu uvolnit cenu lidské pracovní síly a uchovat co největší míru zisku a soukromovlastnický charakter jeho přerozdělení, dnes i proto, aby zajistily financování své války, která však není v zájmu drtivé většiny lidí.** I naše česká pravicová vládní koalice se chová stejně. Snaží se kapitalizovat důchodového zabezpečení. Prohlásovala Parlamentu rozsáhlé novely pracovního práva, které omezily postavení pracujících v pracovním právním vztahu a posílily postavení zaměstnavatelů v oblasti propouštění zaměstnanců, snížily postavení odborů. Pro koho jsou tato opatření zaváděna? Pro téměř čtyři milióny zaměstnanců či hlavně zaměstnavatele nebo dokonce jen necelých sto osmdesát tisíc nejbohatších v naší společnosti. Zatím ještě vláda nedává střílet do dělníků, a „jen“ se rozčiluje. Odbory sdružené v Evropské odborové konfederaci přešlapují, ustupují a bojí se zásadního jednotného odporu proti vládním změnám. Prošla tak nejen liberalizace pracovního práva, ale i drakonická důchodová pseudoreforma snižující důchody a zvyšující věk odchodu do důchodu.

K sociálnímu tlaku přistupuje horečně zvyšující se zbrojení, státní vojenský rozpočet přípravy na válku odčerpávající finanční prostředky z mezd, platů, sociálního zabezpečení, zdravotní péče, důchodů. Rozpočet a politika vlády, která přenáší válečné úvěry, jejich úhradu na bedra pracujících, nižších a středních vrstev společnosti.

Jako odboráři, jako lidé jsme si vědomi toho, že tato pravicová politika nemůže být v dlouhodobém zájmu dělníků a ostatních pracujících, mladých rodin či důchodců. Je třeba dnešní vládní politiku tvrdě odmítnout. Je třeba říci ne válce, válečnému štvání, zbrojení, válečným rozpočtům ČR i Evropské unie.

Boj za ekonomická a sociální práva pracujících, boj za důstojné důchody, boj za odmítnutí války, zbrojení, boj za mír, je zásadní úkol našich odborů, Světové odborové federace u nás i ve světě. Odbory a sdružování se v odborech mají proto hluboký význam

Dnešní protilidová korupční pravicová vláda musí skončit.

Ať žije solidarita pracujících, mír a lidská důstojnost!

Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska

Praha 1. května 2025

Stanovisko

k 80. výročí ukončení 2. světové války a osvobození Československa od nacistické okupace

S nezměrnou úctou, si my odboráři, vlastenci připomínáme v tyto nám drahé a slavné májové dny 80. výročí porážky Hitlerovského nacistického Německa, Pražského povstání a osvobození Československa od nacistické okupace.

Nikdy nezapomeneme více jak 360 tisíc obětí, které český a slovenský národ přinesly v boji s Nacistickým Němcem a fašismem.

Nikdy nezapomeneme oběti více jak 144 tisíc životů vojáků Rudé armády Sovětského svazu, 33 tisíc životů Rumunské armády, 1,5 tisíce životů vojáků Československé armády, 300 životů Americké armády, stovek životů příslušníků Francie, Velké Británie, Polska, jihoslovanských národů které byly položeny za naši svobodu.

Odmítáme přepisování historie, příčin vzniku, průběhu 2. Světové války a zpochybňování jejího výsledku dnešními vládnoucími elitami a jich lokaji. Omítáme zpochybňování úlohy spojeneckých armád Protihitlerovské koalice při osvobození Československa a především úlohy Rudé armády Sovětského svazu.

Nikdy nezapomeneme, že největší oběti v 2. světové válce přinesli židé a slovanské národy, kteří byly cílem nacistické genocidy a holocaustu.

Vzpomenout s úctou těch, kteří položili své životy z naše osvobození a dnešní svobodu není vlastizradou! Ne fašismu, válkám, genocidám, přepisování historie!

Nikdy nezapomeneme!

Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska

V Praze dne 5. května 2025

REÁLNÁ KUPNÍ SÍLA STAROBNÍCH PENZÍ JIŽ DRUHÝM ROKEM KLESÁ!

Rok uplynul a Rada seniorů ČR opět předkládá stručnou informaci o situaci seniorů v České republice. Informace je zpracována na základě analýzy dat České správy sociálního zabezpečení, za jejichž poskytnutí touto cestou děkujeme.

Starobní penzi sólo pobíralo k 31. prosinci loňského roku **1 786 836** příjemců, tj. o 6 871 méně než před rokem a penzi kombinovanou (souběh penze starobní s penzí vdovskou, respektive vdoveckou) pobíralo **579 963** příjemců, tj. o 2 426 více než před rokem. **Celkový počet starobních penzí, tj. starobních penzí sólo a starobních penzí kombinovaných, pobíralo 2 366 799 příjemců, což bylo o 4 445 méně než před rokem. Počet příjemců starobních penzí z roků 2020, 2021, 2022, kromě roku 2023, tedy klesá již čtvrtým rokem.** Penzi starobní sólo pobíralo 867 519 (48,55 %) mužů a 919 317 (51,45%) žen. Penzi kombinovanou pobíralo 93 512 (16,12 %) mužů a 486 451 (83,88 %) žen. Penze předčasné meziročně vzrostly z 608 045 na 630 054, tj. o 22 009. Z celkového počtu sólo penzí činily předčasné starobní penze **35,26 %** a z celkového počtu všech starobních penzí (sólo + kombinovaných) **26,62 %**. **Průměrná výše předčasné starobní penze trvale kráce-**

né dosáhla výše 19 117 Kč a byla o 2 723 Kč nižší než průměrná výše řádné penze starobní. Přes výraznou restriktci počet předčasných starobních penzí každoročně narůstá.

Výše průměrné starobní penze sólo k 31. prosinci loňského roku meziročně vzrostla **z 20 264 na 20 680 Kč tj. o 416 Kč. Reálná kupní síla průměrné starobní penze sólo již druhým rokem meziročně klesá, loni poklesla o 1,4 procentního bodu a předloni o 1,2 procentního bodu!** Nejvyšší starobní penze sólo má stále kraj Praha (21 808 Kč) a nejnižší stále kraj Karlovarský (19 840 Kč). Dle okresů je stále nejvyšší starobní penze stále na Praze 6 (22 270 Kč) a nejnižší stále na okrese Znojmo (19 296 Kč). Rozptyl mezi nejvyšší a nejnižší starobní penzí byl u krajů 1 968 Kč a u okresů 2 974 Kč. **Rozptyl se každoročně navyšuje, a to jak na úrovni mezi kraji, tak i okresy. Nejvyšší meziroční růst průměrného starobního důchodu nastal loni, obdobně jako v letech 2020, 2021, 2022 a 2023 v kraji Vysočina.**

Výše průměrné starobní penze kombinované (souběh starobní penze s penzí vdovskou, respektive vdoveckou) činila k 31. prosinci loňského roku 22 958 Kč. To je o 492 Kč více než před rokem.

Česká republika	2023	2024	224/223	Kraj/ČR	
	20 264	20 680		2023	2024
Moravskoslezský kraj	20 335	20 748	102,03	100,35	100,33
Zlínský kraj	20 056	20 490	102,16	98,97	99,08
Olomoucký kraj	19 759	20 194	102,20	97,51	99,09
Jihomoravský kraj	20 086	20 516	102,14	99,12	99,21
Kraj Vysočina	20 042	20 485	102,21	98,90	99,06
Pardubický kraj	20 004	20 431	102,13	98,72	98,70
Královéhradecký kraj	20 095	20 522	102,12	99,17	99,24

(pokračování na str. 5)

REÁLNÁ KUPNÍ SÍLA STAROBNÍCH PENZÍ JIŽ DRUHÝM ROKEM KLESÁ!

(dokončení ze str. 4)

Česká republika	2023	2024	224/223	Kraj/ČR	
	20 264	20 680	102,05	2023	2024
Liberecký kraj	20 039	20 440	102,00	98,89	98,84
Ústecký kraj	19 963	20 353	101,95	98,51	98,42
Karlovarský kraj	19 481	19 840	101,84	96,14	95,94
Plzeňský kraj	20 150	20 557	102,02	99,44	99,41
Jihočeský kraj	20 121	20 356	101,16	99,29	99,30
Středočeský kraj	20 545	20 961	102,02	101,39	102,02
Hlavní město Praha	21 403	21 808	101,89	105,62	105,45

Měřeno dle mezinárodních standardů (relace průměrné starobní penze sólo k průměrné nominální hrubé mzdě) dosahovalo sociální postavení českých starobních důchodců (náhradový poměr) v roce 2024 – 44,7 %. **Oproti roku 2023 došlo k poklesu o 1,4 procentního bodu, což byl nejvyšší meziroční pokles náhradového poměru za posledních osm let!**

Náhradový poměr – penze/mzda brutto v %

1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
50,4	51,6	55,3	52,0	47,0	44,4	43,8	43,5	45,3	45,9	45,2
2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
44,2	43,4	43,5	42,2	40,6	40,6	40,4	40,2	39,8	42,4	42,1
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
43,3	42,8	43,6	43,0	42,8	41,4	40,0	38,8	39,4	40,7	40,8
2022	2023	2024								
43,0	46,1	44,7								

K 1. lednu 2025 zvýšila koaliční vláda starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí důchody o 260 Kč u základní výměry a o 0,6 % u procentní výměry, průměrná starobní penze sólo vzrostla o 358 Kč.

Výše důchodu v Kč		Počet		Index 225/224	% z celkového počtu
od	do	2024	2025		
1	4 999	8 597	8 863	95,92	0,50
5 000	9 999	23 544	23 672	100,54	1,33
10 000	11 999	23 842	22 809	95,67	1,28
12 000	13 999	43 203	39 775	92,06	2,23
14 000	15 999	106 800	89 694	83,98	5,03
16 000	17 999	235 890	203 203	86,14	11,38
18 000	19 999	357 800	329 395	92,06	18,45
20 000	20 999	191 364	185 117	96,74	10,37
21 000	21 999	184 578	185 775	100,65	10,41
22 000	22 999	163 506	169 997	103,97	9,52
23 000	23 999	138 027	150 153	108,78	8,41
24 000	24 999	92 303	110 245	119,44	6,18
25 000	25 999	76 110	75 675	99,43	4,24
26 000	26 999	41 378	63 516	153,50	3,56
27 000	27 999	25 793	32 188	124,79	1,80
28 000	28 999	17 479	21 404	122,45	1,20
29 000	29 999	12 723	15 033	118,16	0,84
30 000	30 999	9 192	10 992	119,58	0,62
31 000	31 999	6 877	8 170	118,80	0,46
32 000	32 999	5 552	6 421	115,65	0,36
33 000	33 999	4 383	5 060	115,45	0,28
34 000	37 999	11 397	13 008	114,14	0,73
38 000	a více	12 761	14 658	114,86	0,82
Celkem:		1 793 101	1 784 823	99,54	

(pokračování na str. 6)

REÁLNÁ KUPNÍ SÍLA STAROBNÍCH PENZÍ JIŽ DRUHÝM ROKEM KLESÁ!

(dokončení ze str. 5)

Obdobně jako v předchozích letech, také letos, valorizace ovlivnila strukturu příjmových pásem starobních sólo penzí. Počet nejnižších a středních penzí, meziročně klesal až do příjmového pásma 20 999 Kč (loni do výše 19 999 Kč) a počet vyšších a nejvyšších penzí meziročně rostl. Dynamika poklesu oscilovala mezi 4,08 až 16,02 procentními body a dynamika růstu oscilovala mezi 0,65 až 53,5 procentními body. Nejvyšší dynamika meziročního poklesu byla u příjmového pásma od 16 000 Kč do 17 999 Kč a nejvyšší dynamika meziročního růstu byla u příjmového pásma od 26 000 Kč do 26 999 Kč.

Nejnižší starobní sólo penze, tj. do 10 000 Kč, pobíralo k 31. lednu letošního roku 32 535 osob (1,82 %), loni 1,79 % a předloni 2,16 % osob. Střední penze, tj. od 10 000 Kč do 20 000 Kč, pobíralo 684 876 osob (38,37 %), loni 42,80 % a předloni 55,34 % osob. Vyšší penze, tj. od 20 000 Kč do 24 000 Kč, pobíralo 691 042 osob (38,72 %), loni 37,78 % a předloni 31,60 % osob. A nejvyšší penze, tj. nad 24 000 Kč, pobíralo 376 370 osob (21,09 %), loni 17,62 % a před loni 8,45 % osob.

Na průměrnou starobní sólo penzi, tj. na 21 039 Kč k 31. 1. 2025, nedosahovalo 902 568 příjemců, tj. 49,43 % z celkového počtu. V roce 2024 nedosahovalo na průměrnou starobní penzi ke stejnému datu 50, 07 % příjemců, v roce 2023 - 52,10 % příjemců a v roce 2023 - 51, 09 % příjemců.

Dle prognózy inflace spotřebitelských cen od České národní banky bude propad reálné kupní síly starobních penzí po letech 2023 a 2024 pokračovat též v roce 2025! Jde o historickou brutalitu, která nemá obdobu za celou dobu transformace společnosti od roku 1989!

Z podkladů ČSSZ zpracoval **Zdeněk Pernes**
zakladatel a čestný předseda Rady seniorů České republiky
V Praze dne 10. března 2025

Co se od června mění v zákoníku práce

Vládou navržená a Parlamentem schválená kontraverzní novela zákoníku práce vstupuje od června letošního roku v účinnost. Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska je od počátku považuje za velice kontraverzní, oslabující jednostranně postavení zaměstnanců vůči zaměstnavatelům. Proto jsem na rozdíl od ČMKOS a ASO proti této novele rozhodně protestovali a nespokojili se s tím, že nakonec nebylo schváleno, rovněž velice kritizované, podání výpovědi z pracovního poměru zaměstnanci bez uvedení důvodů. Pravicová koaliční vláda však využila své převahy v Poslanecké sněmovně a Senátu. Protože novela však byla nakonec schválena, přinášíme stručný přehled změn, které pro zaměstnance novela přináší.

Delší zkušební doba

Maximální délka zkušební doby se pro řadové zaměstnance prodlouží až na čtyři měsíce, pro vedoucí zaměstnance pak až na osm měsíců. Prodloužení bude podle ministerstva práce možné na základě vzájemné dohody, ovšem v praxi na ni bude uchazeč tak či onak muset kývnout.

Práce na dohodu během rodičovské

Zaměstnanci na rodičovské dovolené mohou nově vykonávat stejnou práci u svého zaměstnavatele na základě dohody o pracovní činnosti či provedení práce.

Garance návratu na původní pozici

Zaměstnanci, kteří se vrátí z rodičovské dovolené před dosažením dvou let věku dítěte, budou mít garantovaný návrat na původní pracovní pozici a stejné pracoviště. Dosud tato garance platila jen po konci mateřské dovolené.

Výpovědní doba ode dne doručení

Výpovědní doba se nově spustí už dnem doručení výpovědi druhé straně. Díky tomu budou zaměstnanci moci rychleji nastoupit na nové pracovní místo a zaměstnavatelé dříve obsadit uvolněnou pozici.

Jednoměsíční výpovědní doba

Výpovědní dobu půjde zkrátit na jeden měsíc z obvyklých dvou, pokud zaměstnanec poruší pracovní kázeň nebo nesplní zákonné předpoklady či požadavky zaměstnavatele pro výkon práce.

Náhrada při konci ze zdravotních důvodů

Zaměstnanci, kteří ukončí pracovní poměr kvůli dlouhodobé zdravotní nezpůsobilosti, třeba po pracovním úrazu či kvůli nemoci z povolání, nově obdrží zvláštní náhradu. Ta bude hrazena ze zákonného pojištění zaměstnavatele a odpovídat dvanáctinásobku průměrného měsíčního výdělku.

Delší volno při různých příležitostech

Při standardní výpovědi budou mít zaměstnanci i pracovníci na dohodu nárok na čtyři dny placeného volna, u vyhazovu pro neplnění povinností pak maximálně dvoudenní neplacené.

Nově bude moci zaměstnanec mít až pětidenní neplacené volno při úmrtí manžela, partnera, druhá, dítěte, vnoučete, rodiče, prarodiče nebo sourozence.

Pokud člověk vstoupí do manželství nebo partnerství, bude mít nárok na dva volné dny. Z toho ten na obřad bude placený. Placené denní volno půjde čerpat i na obřad svého potomka.

(pokračování na str. 7)

Co se od června mění v zákoníku práce

(dokončení ze str. 6)

Rozšíření započitatelné praxe

Do započitatelné praxe ve veřejné správě se nově bude počítat doba péče o dospělou blízkou osobu závislou na pomoci ve stupni III nebo IV a doba doktorského studia, což může ovlivnit zařazení těchto zaměstnanců do platového stupně a výši jejich platu.

Odpadnou vstupní prohlídky

Zaměstnanci v nerizikových profesích už nebudou muset absolvovat vstupní pracovně-lékařskou prohlídku.

Vyšší podpory v nezaměstnanosti

Od ledna příštího roku vzrostou podpory v nezaměstnanosti. V prvních měsících se zvýší z 65 procent na 80 procent předchozího průměrného čistého výdělku. V posledních měsících naopak klesne z nynějších 45 procent na 40 procent vydělané částky. Déle budou dostávat peníze od státu lidé od 52 let, nyní je to od 50 let. Stejná částka se bude vyplácet při propuštění i při dobrovolné změně práce. Při rekvalifikaci bude částka vyšší, a to 80 procent čistého výdělku.

Vzrostou i maximální možné pobírané částky podpory v nezaměstnanosti. Pravidla pro opětovné získání podpory se zpřísní, bude nutné odpracovat a platit odvody devět měsíců místo nynějších šesti.

Výplaty v cizí měně

Pracovníci s osobní vazbou k cizí zemi budou moci dostávat výdělek v zahraniční měně, ale jen té, pro kterou Česká národní banka vyhláší kurz vždy na následující pracovní den.

Novela zákoníku práce také zdůrazní vyplácení mzdy nebo platu bezhotovostně na bankovní účet zaměstnance. Pokud s tím zaměstnanec vysloví písemně nesouhlas, nemá účet či nedodá jeho číslo, dostane peníze v hotovosti.

Brigáda už od 14 let

Novela umožní práci mladistvým od 14 let věku po dobu letních prázdnin s písemným souhlasem rodičů za dodržení podmínek, že jde o lehké práce, délka směny nepřekročí sedm hodin denně a délka týdenní pracovní doby nepřekročí 35 hodin týdně.

Ke schválení převodu financování nepedagogických zaměstnanců škol

Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska velice kriticky nahlíží na novelu školského zákona 564/2004 Sb., a dalších právních předpisů schválenou 28. 5. 2028 Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky.

Nesouhlasili jsme a nesouhlasíme s převodem financování nepedagogických zaměstnanců škol na obce a kraje. Tato část novely byla zcela nestandardně, jako přílepek, přidána k novele školského zákona. **Jsme toho názoru, že tato změna financování nepedagogických zaměstnanců škol je nepromyšlená, neobsahuje žádné záruky, že zřizovatelé škol a školy budou mít vždy dostatek finančních prostředků na platy těchto zaměstnanců.**

Od 1. 1. 2026, kdy tato část novelizace vstoupí v účinnost, tak hrozí, že nedojde k reálnému navýšení platů nepedagogických pracovníků – školníků, kuchařů, kuchařek, nebo toto navýšení bude velice rozdílné podle množství zřizovatelů. To vše se může negativně promítnout do kvality škol a jimi poskytovaných služeb. **Koaliční pravicová vláda se tak zbavila své odpovědnosti a ignorovala petici Českomoravského odborového svazu pracovníků ve školství, která čítala přes 66 323 podpisů a již se zabýval Senát Parlamentu České republiky.**

OS ČMS i nadále nesouhlasí s převodem financování nepedagogických zaměstnanců škol ze státu na jejich zřizovatele převážně obce a krajské samosprávy. Požadujeme, aby tento záměr byl vládou znovu přehodnocen.

Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska

V Praze 28. 5. 2025

OS ČMS na konferenci v Berlíně

Vážení soudruzi, vážené soudružky, vážení přátelé, dovoluji mi, abych Vám jménem odborového sdružení Čech, Moravy, Slezska a jménem svým poděkoval za pozvání na dnešní manifestaci a konferenci u příležitosti 80. výročí porážky hitlerovského fašismu. Zároveň mi dovoluji tlumočit bratrské a soudružské pozdravy od našeho odborového sdružení od komunistů a levicově smýšlejících vlastenců z České republiky.

Když se 25. dubna 1945 setkali na Labi v Torgau vojáci americké a sovětské Rudé armády, prohlásili společně: „Přísaháme, že uděláme všechno pro to, abychom zabránili nové válce.“ Setkání na Labi se navzdory stalo připomínaným symbolem míru a přátel-

ství. Zcela jistě nikdo z nich nepřemýšlel o tom, že někdy v budoucnu bude svět znovu stát na prahu velkého válečného konfliktu celosvětových rozměrů, že fašistická ideologie bude získávat znovu na vrch v řadě zemí a zejména v Evropě. Tím spíše, že se povede zápas s fašismem na území bývalého Sovětského svazu.

Na památku těch, kteří se setkali v onen den na Labi u Torgau, všech miliónů vojáků, kteří se zasloužili o porážku fašismu a nacismu, je třeba říci, že dnešní 80. výročí jejich vítězství a naší svobody má trpkou příchuť rostoucí revnivosti imperialistických mocností

(pokračování na str. 8)

OS ČMS na konferenci v Berlíně

(dokončení ze str. 7)

o přerozdělení světa. Je prodchnuto snahami o obnovu vojenské a ekonomické hegemonie USA, již nad částí světa získaly právě po 2. světové válce, snahami o dominantní postavení britského impéria, Evropské unie, zejména Francie a Spolkové republiky Německo. Proto spor těchto mocností s Ruskem je sporem a konfrontací kapitalistických, imperialistických mocností o přerozdělení vlivu v zemích bývalého Sovětského svazu. Proto válka na Ukrajině a využití ukrajinských extremistů a fašistů jsou válkou nikoliv ruského a ukrajinského národa mezi sebou, ale válkou států Evropské unie, zejména Francie, Velké Británie a USA s Ruskou federací. Nesmíme však dnes zapomínat ani na další ohniska napětí a válek ve světě, válečný konflikt na Blízkém východě, genocidu Palestinců Izraelem, genocidu v Sýrii, válkou zmítaný Libanon, konflikty střední Afriky. To vše jsou důsledky kolonialismu, nenaplněných odkazů 2. světové války.

Od pádu socialistického tábora východní Evropy dochází k otevřené eskalaci napětí mezi mocnostmi kapitalistického světa, kdy kapitalistickými státy podporované a rozněcované národnostní, náboženské, kmenové a jiné lokální války přerůstají jejich strůjcům přes možnosti reálně je ovlivňovat. Imperialistickým státům, Evropskou unií nevyjímaje, je již těsný rámec "sociálního státu", který přijaly pod tlakem socialismu, aby udržely ve svých zemích sociální smír, a je jim těsný i rámec buržoazní parlamentní demokracie. Od devadesátých let minulého století jsme tak svědky růstu extremismu, neofašismu na straně jedné a na straně druhé ořezávání sociálních standardů. Příkladem jsou všechny členské státy Evropské unie bez výjimky. Vojenský konflikt na Ukrajině do této situace přinesl výrazné a hlavně otevřené, již nezastírané navyšování výdajů na zbrojení a příprav na válku. To vše na úkor životní úrovně velké většiny lidí.

I my v České republice nejsme těchto změn prosti. Z velkými obavami sledujeme proces růstu fašismu a příprav na válku. Vnímáme jej jako důsledek eskalace rozporů mezi kapitalistickými státy i uvnitř Evropské unie a projev rostoucí krize imperialismu.

Ve světle 80. výročí porážky fašismu v 2. světové válce je však třeba neopomenout ideově politický rozměr, jenž doprovází fašizaci Evropy. Jde o promyšlené, připravované přepsání pohledu na 2. světovou válku, na úlohu jednotlivých států v protihitlerovské koalici a národů, jež nejvíce trpěly pod německým nacismem. Nejde o proces vlastní jen České republice,

probíhá v celé Evropě a velice podobný scénář s tím, že však úloha států a obětí západních států protihitlerovské koalice je respektována na rozdíl od obětí Sovětského svazu a Rudé armády.

V České republice se nejprve hovořilo o revizi úlohy Sovětského svazu a Rudé armády v porážce Hitlerovského Německa a fašismu. Posléze bylo mediální politikou zpochybněno rozpoutání války hitlerovským Německem a za hlavní příčinu války byl označen Sovětský svaz. Dnes se u nás v České republice otevřeně oficiálními místy a sloužícími sdělovacími prostředky hovoří o tom, že okupace hitlerovským Německem byla nahrazena okupací a drancováním Rudou armádou a Sovětským svazem. Tato nepředstavitelná lež je podkládána pseudo historickými tzv. "reáliemi" vojenských historiků, Ústavu pro studium totalitních režimů a tzv. "nezávislými novináři", podloženo je to "dojemnými" příběhy potoků přímých účastníků. Ruku v ruce s tím probíhá na oficiálních místech sbližení se Sudetoněmeckým landsmanšaftem. Má tak být zapomenuto více jak 360 tisíc obětí z řad převážně civilního obyvatelstva Československa hitlerovského fašismu a okupace. Má být zapomenuto více jak 144 tisíc vojáků Rudé armády, 33 tisíc vojáků rumunské armády, 4,5 tisíce vojáků československé armády i 300 vojáků armády USA a několika stovek spojeneckých vojáků, Francouzů, Britů, Poláků, kteří položili své životy při osvobozování Československa.

Pro nás levicové odbory, levici, vlastence je však nepřijatelné, aby docházelo k takovému to bezprecedentnímu přepisování dějin, výsledků 2. světové války a záměrnému opomíjení za využití konfliktu na Ukrajině úlohy Rudé armády a Sovětského svazu. **Odmítáme, aby se takto připravovala půda pro neofašismus. Levice a vlastenecké síly musí odložit vnitřní spory i spory mezi sebou a být v odmítnutí scénáře narýsovaného vládnoucími elitami, nadnárodními finančními korporacemi, vojensko-průmyslovým kapitálem jednotní, solidární a akční!**

Tváří tvář nové militarizaci Evropy a světa brahme tvrdě a nesmlouvavě historickou pravdu, lidskou důstojnost a mír. Ať dnes v zemi, kde se zrodil hitlerovský fašismus se zrodí akční jednotu a hráz proti opakování utrpení imperialistických válek.

Děkují za pozornost. Čest práci, míru a socialismu!

Vladimír Sedláček

Koordinátor zahraničních styků OS ČMS